

Zadnje dni po svetu

Zadnji dnevi v bistvo mednarodne politike niso prinesli večjih izmenjenj. Vsekakor pa je v ospredju političnega dogajanja še vedno

FRANCOSKA VLADNA KRIZA
ki so jo doslej skušali rešiti že neodvisni desničar Pinay, ljudski republikanec Pillimin in socialist Pineau. Prvoimenovana sta se po nekaj dnevih poskušala s teženjem vlade morala predsedniku republike zahvaliti za zaupanje, ki jima je bilo dano z nalogo sestaviti novo vlado, medtem ko se soc. Pineau s tem še vedno ukvarja. Po zadnjih vestih, ima Pineau dokaj realne izgleda na uspeh. Zanimivo je, da so izgledi postali stvarnejši šele potem, ko je objavil Pineau program svoje bodoče vlade (če jo bo prevedel v resničnost). Opazovalci poudarjajo sličnosti mandatarjevega programa s programom, ki ga je imel bivši predsednik vlade Mendès-France, katerega prav tako ujbijo, da naj bi vstopil v novo vlado in postal celo njen predsednik.

Socialist Pineau pri sestavljanju vlade ne pozna svojih predhodnikov Pinaya in Pillimina, ki sta skušala doseči kompromis med posameznimi parlamentarnimi skupinami glede osebosti v vladi, pač pa Mendès-France, ki se je pogajal neposredno s političnimi osebnostmi samimi. Tako je »nezaslišan« Mendès-France sestavljanje vlade, nad katerim so se svojčevino tako zgražali, našel svojega posnemalca.

Ce bi hoteli povedati kaj o NOVI SOVJETSKI VLADI ki jo sestavlja na predlog sekretarja CK Hruščeva maršal Bulganin in v kateri je (kot zadnji podpredsednik) tudi bivši predsednik vlade Malenkov, bi morali reči, da so se motili tisti, ki so mislili, da se je v mednarodni politiki v SZ nekaj izpremenilo. To je sicer razvidno že tudi iz same samokritične zjave Malenkova ob njegovem odhodu, ko govori o zastajanju kmetijstva, in iz drugih izjav o zastajanju težke industrije, ki da jo je baje zanemarjal in kar da je, kot se to sliši v zadnjih dneh, odklon na desno in izdajstvo.

Torej »nič novega v deželi sovjetski«, vsaj kar se tiče takih izpremenj, ki bi pomenile ublažitev v odnosih do ostalega sveta, vsaj zapadnega in kar se tako očito kaže zlasti na položaju

OKROG FORMOZE

kjer je stanje še vedno srednje nevarno in kjer bi lahko kakšni neprimišljeni koraki izvalili brezizgledno katastrofo. Kitajski obalji najbližje otoke so sicer s pomočjo ameriških ladij spraznili in Čanglajškove vojske odpeljali na Formozo, vendar s tem situacija še ni rešena, ker so med obalo in Formozo še drugi otoki, glede katerih ni jasnosti, ali so obveženi v formozo-ameriškem obrambnem paktu ali ne in ali bi jih v primeru napada Kitajcev Amerikanci branili ali ne.

Glede na dejstvo, da smatrajo Amerikanci Formozo za bistveno točko v svoji politiki in da govori Ču En lai vedno glasneje o »potrebni osvobodilni vojski« kitajskega nacionalnega ozemlja, torej tudi formozskih otokov, so stvari na tem področju tudi za vsakega povprečnega človeka dokaj jasne.

Vendar, in to je v tej zmešnjavi še najvažnejše, trenutno svet ni navdušen za spopad in za vojno sploh in morda je to edino, čemur se lahko zahvalimo, da trenutno na svetu res nikjer ne govorijo orožje.

Proti orožju oziroma proti oborožitvi se bje boj

TUDI V ZAH. NEMČIJI

ki je zavel ogromen obseg, kakor smo že zadnjič ugotovili in ki, kakor je vidi, nikakor ne popusti v tem boju so zlasti aktivni socialni demokrati, ki se poslužujejo vseh oblik, ki jih dovoljuje zakon, da bi čim večji del prebivalstva pridobili na svojo stran in proti oborožitvi Zahodne Nemčije.

**MED ČLANE PREŠERNOVE DRUŽBE BO RAZDELJE-
NIH VEČ STO DOBITKOV MILIJONKE VREDNOSTI.
ZATO POHITITE Z VPISOM.**

Ali je komuna Kidričevo res najboljša rešitev za Dravsko polje?

V Kidričevem je bil 4. 2. tega leta zbor volilcev, ki je bil dobro obiskani in sta se ga udeležila tudi predsednik OLO Ptuj tov. Lojze Frangež in rep. poslanec tov. Janez Petrovič. Prišli so zastopniki volilcev občine Hajdina, Lovrenc in Cirkovci ter Starše. Povabili so tudi zveznega poslanca za okraj Ptuj tov. dr. Jožeta Potrča, ki pa se zbora žal ni mogel udeležiti. Na tem zboru je bila imenovana komisija za formiranje komune Kidričevo.

Po poročilih odbornikov občinskega ljudskega odbora Hajdina o lanekoletnem delu občine Hajdina in o številnih neresenih problemih s področja te občine so se volilci dotaknili vprašanja šole v Kidričevem, za katero je že gotov načrt, nato pa se zadržali predvsem pri predlogih za formiranje komun v ptujskem okraju. Predsednik OLO Ptuj tov. Lojze Frangež je seznanil volilce s predlogom, da bi naj komuna Ptuj zajemala tudi Dravsko polje z občinami Hajdina, Lovrenc, Cirkovci in Starše. Iz poznejše diskusije se je videlo, da je med navzočimi volilci večna takih, ki se niso strinjali s tem predlogom, ampak da so za nov predlog o ustanovitvi komune Kidričevo, ki

bi naj zajemala področje občin Hajdina, Lovrenc, Cirkovci in Starše s sedežem v Kidričevem. Ta svoj predlog so utemeljevali med drugim tudi s tem, da se Kidričevo nahaja v centru Dravskega polja, ima na razpolago prostore za sedež in aparat bodoče komune in da že sedaj predstavlja kulturni center za to področje, da ima Kidričevo vedno tesnejše stike med delavci in kmeti z društvom »Svoboda« in na vse možne načine. Smatrajo, da bi bila komuna Kidričevo res idealna rešitev tega problema, saj bi bila geografsko razokrožena gospodarska celota z močnim centrom, gospodarsko krepka in sposobna za opravljanje gospodarskih, političnih in kulturnoprosvetnih funkcij. V takšni komuni bi se odlično uveljavilo sodelovanje delovnega ljudstva v vseh ozirih. Po mnenju navzočih prvotno predlagana komuna Ptuj, v kateri bi bila za-

padna meja komune oddaljena od centra najmanj 16 km, ljudsko opravljanje ne bi prišlo do zaželenega izraza. Po njihovem mnenju bi se morala ptujska komuna širiti proti Slovenskim goram, kjer je pomoč Ptujja bolj potrebna.

Kljub pojasnilom predsednika OLO Ptuj tov. Jožeta Frangeža in ljudskega poslanca tov. Janeza Petroviča, da je prvotni predlog o komuni Ptuj glede na povezanost Kidričevega s Ptujem in na druge odločilne okoliščine umesten, so navzoči volilci oziroma zastopniki volilcev vztrajali pri svojem novem predlogu, sklicujoč se na tesno povezavo delavcev in kmetov, ki da na tem področju že obstaja. Po njihovem bi naj štela komuna Kidričevo 12.000 prebivalcev na 11.652 ha zemlje s skupnim narodnim dohodkom 454 milijone din, z 110 milijoni dohodkov in 32 milijoni izdatkov komune. Po njihovem mnenju bi morali biti na področjih občin Hajdina, Lovrenc, Cirkovci ter Starše ponovni zbori volilcev tudi v zvezi s tem predlogom, na katerih bi morali prisluhnuti glasu volilcev, ki da so navdušeni za ta novi predlog.

Po tem zboru volilcev se na Dravskem polju veliko razpravlja o prejšnjih pa tudi o novem predlogu, glede katerega se okrajna komisija za formiranje komun ni izrazila svojega mnenja, pač pa kaže, da bo na prihodnji seji komisije na dnevnem redu tudi ta predlog. KK

Iz Središča

Priloge za občinski praznik 11. aprila t. l. so v polnem teku. Zlasti živahni so živinorejci, ki cameravajo razstavitvi okrog 80 prvovrstnih plemenitih krav, dalje večje število bikov in svinj, pa tudi rejci malih živali bodo pokazali lepe pasemske mnele živali. Obrtniki in središčna podjetja bodo razstavila v vseh prostorih osnovne šole in nižje gimnazije, kjer bo tudi razstava NOB.

Zlasti živahne pa so priprave kulturnih društev in organizacij, ker tudi te načelno zaostajajo v prikazu celokupnega napredka v občini v povojnih letih.

Središke organizacije že dalje časa razpravljajo o kulturno-prosvetnem mrtvilu v občini, oziroma o zastoji v dramskem ali gledališkem delu, ker drugo delo v glavnem ne zaostaja, vsaj v primeri s sosednimi kraji in tudi občinami. Res pa je tudi, da ravno na tem področju živahnije deluje obreško kulturnoprosvetno društvo, ki postavi vsake sezone nekaj prireditvev na oder ter z njimi gostuje še v sosednih krajih in občinah. Tako z vidika celote, občine namreč upravičenost do tovrstnih občilkov odpadne. Kljub temu pa je treba ugotoviti, da so v Središču še možnosti za rešitev tega dela, saj je tu vrsta ljudi, ki bi v okviru primerne organizacije in pod dobrim vodstvom lahko mnogo napravila.

Pomaga mo naši mladini pri njenih načrtih

Počitniška zveza Jugoslavije je razmeroma mlada organizacija, ki pa je v kratkem času opravila svoj obstoj, saj je samo v preteklih počitnicah z njeno pomočjo spoznalo nešteto mladincev lepoto naše domovine. Na krožnih potovanjih so si ogledali skoraj vso Jugoslavijo, marsikateri posameznik pa si je lahko ogledal lepote naše ožje domovine, za katere bi bil sicer prikrasjan.

Vsak mlad človek si želi videti čimveč. Spomnimo se, kako smo sami v mladih letih želeli videti to in ono, pa so nam vsi načrti splahnili zaradi pomanjkanja sredstev. Tudi današnja mladina je takšna. Daj si želi videti med počitnicami tiste kraje, o katerih se je učil v šoli, vajenec želi spoznati naše tovarne, kmečke mladina pa napredne kmetijske obrate. Po-

čitniška zveza Jugoslavije ji poskuša izpolniti te načrte, čeprav se mora boriti s precejšnjimi težavami. Res je, da ljudska oblast v precejšnji meri podpira delo te organizacije, ki pa šteje precej članov, in ta sredstva nikakor ne zadoščajo. Zato si pomaga Počitniška zveza z zbiranjem lastnih sredstev. Tako je organiziral lani n. pr. Glavni odbor v Ljubljani lastno loterijo ter organiziral za člane krožno potovanje po Jugoslaviji. Tudi letos bo izvedel podoben načrt.

Okrajni odbor PZ v Ptujju pa se je odločil, da bo priredil letos, 3. aprila, v Ptujju tombolo, katere čisti dobiček bo namenjen izključno članom posameznih društev PZ v ptujskem okraju. S pomočjo teh sredstev namerava namreč okrajni odbor PZ v Ptujju prirediti krož-

Letošnja 15-dnevna predvojaška taborjenja bodo pod šotori

V teku so priprave za 15-dnevno taborjenje mladincev predvojaške vzgoje, ki bo menda letos maja meseca pod šotori na primerem zemljišču, z lastno kuhinjo, s poučnim in zabavnim dnevnim programom in s praktičnimi vojaškimi vajami

ob sodelovanju najboljših instruktorjev, rezervnih oficirjev in podoficirjev s področja ptujskega okraja.

Ze dolgo časa si želijo mladinci predvojaške vzgoje skupno s instruktorskim kadrom tako obliko taborjenja, ki bodo posredovala čimveč teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj, obenem pa tudi nekaj razvedrila. Rezervni oficirji in podoficirji, ki so izvajali učni program predvojaške vzgoje, so se zave-

dali, da so v programu razne vize, ki bi se pri dolo letu in s posameznimi mladinci. Tudi mladinci so uvideli, da ovezujejo taborjenje razne osebnostne, zlasti pa taborjenje, kar morajo posredovati dnevno ocen, omenjajoč določ domov. Tudi priprava na taborjenje in neprimerna oblika sta obično vplivali na uspeh. Neprimerno obvečenim mladincem je bilo

najtežavneje zlasti v slabem vremenu. Vsakodnevno prihajanje z doma je imelo tudi to slabost, da so mladinci prinašali seboj pljavo. Poleg tega pa je večina mladincev želela doseči čim boljše uspehe, ker so se zavedali vpliva uspehov predvojaške vzgoje na službo v JLA. Prišlo je do pobude, da bi došli mladinci predvojaške vzgoje in instruktorji primerne oblike, da bi taborjenje v šoli nadomestilo taborjenje v naravi pod šotori, da bi mladinci vseh 15 dni taborjenja ostali skupaj, na skupni taborni hrani, v uniformah. Predlog so podprle občine, ki niso imele težav v zvezi s predvojaško vzgojo, in občine, ki so jih imele, podprli so ga tudi kolektivi ptujskih tovarn, obratov in podjetij po svojih možnostih. Ze lani so prispevali: Gradbeno podjetje Drava 65.000, Kruh-Pecivo in OZZ Ptuj po 30.000, Metka 25 tisoč, Pekarna Drava 20.000, Splošno mizarstvo 15.000, Elektrobrat, Mestni kino, Petovija, Vrtnarstvo in Remontno podjetje po 13.000, Pletarna 10.000, Vodovodna instalacija 6500, Mlekarna, Koblarina Turnišče in Slovenske gorice po 5000 in Drago Mar 2000 dinarjev. Mladinci in instruktorji predvojaške vzgoje so se jim za to pozornost in razumevanje zahvalili ter jim zagotavljajo, da bodo s temi sredstvi nabavljeno opremo čuvali, da bo služila velikemu številu mladincev predvojaške vzgoje in da bodo tudi z učnimi rezultati dokazali, da znajo ceniti vse, kar jim daje in kar od njih pričakuje naša socialistična domovina.

Upajmo, da bodo v času taborjenja prihajali k mladini na obisk bližnji pevski zbori in gledališke skupine, ki jim bodo pripravili pester večerni kulturnoprosvetni spored. Mladinci se bodo vračali s taborjenja z bogatimi izkušnjami ter doživetji in bodo temu načinu taborjenja radi sledili vsi poznejši letniki predvojaške vzgoje. Z. V.

Rok za vlaganje prijav za izdajo delovnih njižic

Prvi člen Uredbe o izdajanju delovnih njižic. Ur. list FLRJ št. 7-63/52 pravi:

»Vse osebe, ki želijo stopiti v delovno razmerje in delavci ter uslužbenci, ki so že v delovnem razmerju ali pa so po zakonu o soc. zavarovanju delavcev in uslužbencev ter njihovih družin izenačene z osebami v delovnem razmerju, morajo imeti delovno njižico.

Ustanoviti delovno razmerje brez delovne njižice je prepovedano in se odgovorna oseba kaznuje z globo 5000 din.

Po zgoraj citirani uredbi je bilo predvideno, da morajo biti delovne njižice izdane do konca leta 1952. Po novih navodilih (Ur. list LRS št. 48-174/54) pa morajo biti vse delovne njižice izdane do 1. aprila 1955.

Vsa podjetja, ustanove, zavodi, družbene organizacije in zasebni delodajalci morajo vložiti prijave za izdajo delovnih njižic do 28. febr. 1955; po tem roku jih ne bomo več sprejemali, temveč bomo postopali po čl. 4 Uredbe o izdajanju delovnih njižic, ki predvideva kaznovanje direktorja gospodarske organizacije oziroma druge odgovorne osebe gospodarske ali družbene organizacije, urada ali zavoda oz. zasebnega delodajalca, ki ne bi postal v smislu druge točke navedenega odloka.

Posredovalnica za delo Ptuj

Dosedanji člani Prešernove družbe, OBNOVITE ČIMPREJ NAROČNINO ZA L. 1956 (300 din za prvo knjigo, 20 din za polletno, 50 din za doplačilno knjigo).

Svoboda

Hajdinske šolske razmere

V I. polletju je bil dosežen na hajdinski osnovni šoli le 56% uspeh, dočim je izdelalo v vseh šestih oddelkih tukajšnje niže gimnazije povprečno le 43% dijakov. Te dosti prenizke številke niso zadovoljile niti našega šolskega odbora, niti DPM, občinskega ljudskega odbora, staršev, najmanj pa seveda oba učiteljska zbora in tajništvo za prosveto pri OLO.

Oba učiteljska zbora sta se s polnim čutom odgovornosti poglabila v to nerazveseljeno problematiko našega mladega rodu in dogonila, na nosi glavno krivdo ugotovljenega stanja dejstvo, da ima šest osnovnošolskih oddelkov popoldanski pouk, ki ga moramo v zimskih mesecih zaradi oddaljenosti naših učencev zaključiti že pol ure pred časom. Ze stara modrost o »rani uri« nas uči, da je popoldanski čas zelo neprikladen za težko duševno delo zaradi prirodne funkcionalne sposobnosti človeških organov (mozganov), ki jo dopolnanske ure (zlasti jutranje) pospešujejo, popoldanske pa zavirajo in hrome. K temu negativnemu dejstvu se neizogibno pridruži še to zlo, da prihaja večina »popoldanskih otrok« v šolo brez primernega, zadostnega, ali sploh brez kosila, ali pa dobijo kosilo neredno (danes — ja, jutri — ne). Razumljivo je, da se morajo take prilike negativno odražati pri učnem uspehu. Dozidava enega nadstopja, za katerega se poteguje uprava šole in vse krajevne družbene organizacije, bi dala šoli štiri nove učilnice, kar bi na mah skoro do popolnosti saniralo splošno zdravstvene, higijenske in učno-vzgojne prilike.

Poleg navedenega so zmanjševali učni uspeh šole kot celote še: personalna sprememba v učiteljskem zboru med šolskim letom, ki je povzročila menjavo razrednikov, pri čemer so bili prizadeji štirje oddelki; neugodne domače prilike naše šolske mladine. Tozadevno smo ugotovili: 85% negativno ocenjenih učencev in dijakov nima doma niti najmanjše opore in razumevanja niti za šolsko, še manj pa za domače učno delo. Večina

staršev teh otrok, prav teh otrok, se doslej še ni odzvala vabilu k rednejšim sestankom; 10% negativno ocenjenih učencev živi v socialno ogroženem domačem okolju. Nerazumevanje in prepir med starši, alkoholizem v družinah in vseplošno pomanjkanje v takih družinah zavirajo normalno duhovno rast njihovih otrok. Pri petih odstotkih pa smo ugotovili duševno in telesno zanemarjenost oz. nerazvitost in podhranjenost.

Podatno skrit, neoprijemljiv, a po svojem vplivu kvarno delujoč vzrok nepovoljnega učnega uspeha vidimo tudi v zakonitih preteklih preteklih mentaliteti, ki je v tukajšnjem kraju tako rekoč stara »zgodovinska pravica«, a je marsikateremu učenec in dijak mikaven zglede, kako si je mogoče na lahek način pridobiti denar. »Čemu bi se torej trudil in mučil v šoli z zgodovino, s fiziko, s štanjem, s kemijo...!«

Kvalitetnost in uspešnost našega šolskega dela zmanjšuje tudi dejstvo, da imajo posamezni učitelji in profesorji po 8, celo po 11 ur pouka na dan, da morajo po sili prilik poleg svoje redne službene zaposlitve poučevati še v kmetijsko-gospodarski šoli, v tečaju RK in v dveh analifabetskih tečajih, da se opismeni še ona mladina, ki ni več šoloobvezna. V šolskem okolju je bilo 13 nepismenih in 11 polpismenih mladincev. Prav to delo: nadoknadnje elementarnega znanja odraslim ljudem terja od učiteljev prav posebnega in hudega napora ter izčrpa njihovo energijo, ki bi bila sicer na razpolago našim šolskim mladini.

Jasno čutimo, da je pri našem šolskem delu nemalo šibkih mest zaradi preobremenjenosti skoro vseh članov obeh učiteljskih zborov. Enakomerno porazdelitev že samo šolskega dela na vse učiteljske pa onemogoča stanovanjske in prehrabne prilike v tukajšnjem kraju. Slaba postavka v tej bežni bilanci je tudi to, da sedem učiteljev oz. profesorjev ne stanuje v svojem službenem kraju in se

en član učiteljskega zbora vozi dnevno v službo celo iz Maribora.

Vsekakor je vzrok šibkega uspeha, vsaj v neki meri, tudi v neustreznih zasedbi razredov, ki pa se po sedanjem sestavu našega učiteljskega zbora ni mogoče drugače urediti.

Nizek uspeh v prvem polletju učiteljskemu zboru nikakor ne jemlje poguma, niti trdne volje, da bi nadaljevali v drugem polletju naše delo še s povečanim osebnim trudom in prizadevanostjo vsakega posameznega razrednika, ker se zavedamo, da bomo v sledečih šolskih mesecih gradili na solidni osnovi, ki smo si jo pogumno in odločno pripravili s strogim ocenjevanjem v prvem polletju.

Učiteljski zbor ima pri vsem svojem učnovzgojnem delu vso moralno in dejansko podporo

IZ CIRKOVIC

Drama „Sosedov sin“ dobro obiskana

Staro, že skoraj prirojeno je pri Cirikovanih kulturno udejstvovanje. Namesto starejših, izkušenih igralcev so nastopili novi, ki bodo nedvomno tudi postali mojstri na našem odru. Začetne težave premagujejo z veliko voljo do dela. Kulise je malo, oder majhen, dvorana pa služi vsem in tudi mladini, da se lahko udeležuje na kulturnem polju. KUD Cirkovci je že uprizorilo več raznovrstnih dram, tragedij in komedij, vse s precejšnjim uspehom.

Najnovejši uspeh je KUD Cirkovci dosegel prejšnji teden z uprizoritvijo Jurčevega »So-

pri vodilnih funkcionarjih občinskega LO, šolskega odbora in Društva prijateljev mladine.

Razredniki in predmetni učitelji bodo v osebnem stiku s starši poskušali z njihovo pomočjo še natančneje ugotoviti in odstranjevati vzroke slabega uspeha ter jih pripraviti do tega, da bodo z večjim zanimanjem in globljim zavestnim čutom soodgovornost spremljali učni napredek svojih otrok.

Pri konferenci šolskih upraviteljev in ravnateljev nižjih gimnazij se je ugotovilo, da se pojavljajo navedeni vzroki nepovoljnih uspehov v večji ali manjši meri tudi na vseh drugih šolah ptujskega okraja. Predvsem v njegovem ravnateljskem uredu. Zato se učiteljsko nikakor ne more strinjati s članom, ki je izšel v »Večerni« 3. februarja 1955, v katerem pisec članka trdi, da je v samem učiteljsstvu glavni in edini vzrok neuspehov na naših šolah.

R. I.

IZ MAKOL

20 omaric RK za sanitetnim materialom za prvo pomoč

V nedeljo, 13. t. m., so se zbrali v Makolah člani RK in poslušali na občnem zboru poročila občinskega odbora s podatki o napredku dela vaških odborov RK in njegovih zdravstvenih aktivov, ki so dobili realno osnovo za svoje delovanje. Vaški občni zbori RK so bili teden pred občinskim zborom v 13 vaseh. Na teh so prevzeli 20 omaric RK za vsem potrebnim za prvo pomoč. Tečajnice RK bodo ob primerih potrebne prve pomoči in uporabi sanitetnega materiala dokazale, da so v tečaju mnogo pridobile.

Delegat okrajnega odbora RK iz Ptujja je čestitil zboru in občinskemu odboru za opravljeno delo in dosežene uspehe, obenem pa je poudaril važnost zdravstvene izobrazbe našega ljudstva ter njegove pripravljenosti za dajanje krvi za pomoč soljudem v miru in vojni. Novovoljeni občinski odbor RK je zagotovil zboru, da bo letos storil vse, kar bo v njegovih močeh, da bo na tem področju organizacija RK z zdravstvenim aktivom v vsestransko pomoč našemu delovnemu ljudstvu. B. B.

sedovega sina» z manjšo preureditvijo. Dobro obiskana predstava je vsestransko uspešna. Igralci so pokazali, da so sposobni postati mojstri na vaškem odru. Največ priznanja pripada med glavnimi vlogami Stefanu — Francu Faknu zaradi nadvse dobre igre, ki je skoraj nenadkriljiva. Staremu Smrekarju — Antonu Lahu, Pogreznu — Valentinu Horvatu ter staremu Brašnarju — Stefanu Francežu, ki se je izkazal s preizkušeno mojstrovino. Med ženskimi glavnimi vlogami je zaslužila največ priznanja Anica (spremenjeno iz Franca) — Nada Golob.

Največ zasluga za uspešno igro ima upraviteljica cirkovske osnovne šole tov. Julijana Jevšar, ki je učila igralce, prikrbela kulise in vse ostalo, kar je bilo potrebno. Drama (preurejena) »Sosedov sin« je bila po osvoboditvi ena najboljših iger na cirkovskem odru. Z njo se lahko postavijo na vsakem odru brez bojazni za uspeh.

Cirkovčani se zanimajo za igre, zato so veseli, ko se vaje in priprave gotove in ko je napovedana premiera. Ocenjujejo uspehe igralcev po svoje, po domače in tudi agitirajo za dobre igre, da je dovolj gledalcev.

Iz izkupička igre pripravlja KUD dvorano in je zanj že nakupil stole.

Mnogo uspehov tudi pri bodočem delu! —ar

Šola Gruškovje

Na čast Prešernu smo 8. febr. 1955 prav pristočno proslavili naš kulturni praznik tudi v Gruškovju. Navzočih je bilo mnogo prijateljev otrok. Po proslavi smo delili najrevnejšim učencem čevlje in obleko, prejeto od OLO Ptujja. Tajništvo za zdravstvo in soc. politiko. Mladina je prejela tudi dve lepi žolj kot prispevek Drž. posestva Podlehnik, ki dobro pojmuje naše socialne prilike.

Šolsko upraviteljsstvo

Prisrčen sprejem ptujskega okteta na Koroškem

V torek, 15. t. m., popoldne se je vrnil s Koroške ptujski oktet, ki ga je povabila Slovenska prosvetna zveza v Celovcu na dvodnevno gostovanje s sporedom narodnih in umetnih pesmi v Skofiče, v Zeleno Kaplo, Žitaro vas in v St. Janž v Rožu z namenom nadaljnjega poglabljanja bratskih vezi med Koroško in Ptujem, ki so bile ustvarjene med drugim tudi z nedavnim obiskom koroških pevcev v Ptuj, ko so bili nad vse prisrčno sprejeti in so se tudi počutili kot svoji med svojimi.

Po vtihih naših ptujskih pevcev, ki jih je vodil dirigent tov. Jože Gregorc, je gostovanje doseglo svoj namen. Sprejem je bil v vseh krajih res bratski in nad vse prisrčen.

Na vseh koncertih je bila zelo velika udeležba mladine in odraslih obeh spolov. Povsod so bile prave manifestacije bratstva in prijateljstva med sosedoma, zlasti med koroškimi Slovenci in bratskimi narodi Jugoslavije. Težko je z besedo opisati vse prijetno doživljanje v tem kratkem času obiska Ptujčanov na Koroškem. Slovo je bilo obojestransko obljuba, da se bodo stiki med Ptujem in Koroško v bodoče še naprej poglabljali z medsebojnimi obiski in koncerti.

Samu v nedeljo so na treh koncertih Ptujčani zapeli nad

100 lepih pesmi, po katerih ni bilo konca aplavzu in so jih nekaj na željo poslušalcev redi ponavljali. V krajih, kjer imajo slovenska društva svoje pevске zbornice, so tja za dobrodošlico zapeli nekaj koroških pesmi.

Darila, ki jih je prejel oktet, bodo ostala v Ptuj, dragocen spomin na lepe februariske dni, preživete v lepi Koroški med Slovenci in Avstrijci.

Ptujski oktet se tudi tem potom zahvaljuje koroškim Slovincem, Slovenski prosvetni zvezi v Celovcu ter slovenskim prosvetnim društvom v omenjenih krajih za vso gostoljubnost ter izkazano pozornost in upa, da bo prihodnje aranžiranje zopet v Ptuj.

JV.

Otroška maskarada

Starši, prijavitelje otroke za otroško maskarado, ki jo priredi Društvo prijateljev mladine Ptuj 20. t. m. od 14. ure dalje v prostorih doma JLA. Zbirališče mask bo ob 13.30 na dvorščiki osnovne šole »Mladika«. V povorki bodo male maske šle skozi mesto na zabavni prostor. Da pa ne bi katera izmed mask na tem težavnem pohodu omagala, bomo pripravili v domu tudi okrepčila, ki bodo na razpolago po nizkih cenah. Vstopnina za maske 5 din, za ostale 10 din.

Dr. Francežu Kotniku v spomin

Dne 7. februarja 1955 je v Celju umrl dr. Franc Kotnik, ravnatelj Mohorjeve družbe, slovenski zgodovinar in narodopisec.

Doma je bil iz Dobrih pri, Guštanju na Koroškem kot sin kmetice Kotnika, po domače Zupanca. Gimnazijo je obiskoval v Celovcu, v Gradcu študiral na univerzi, slavistiko, kjer je promoviral za doktorja filozofije leta 1908. Služboval je kot profesor na gimnazijah v Celovcu in Velkovicu, po koroškem plebiscitu pa na gimnaziji v Ptuj. Nato je bil menovan za prosvetnega inšpektorja v Mariboru in končno v Ljubljani, dokler ni bil upokojen leta 1933. Po upokojitvi se je posvetil Mohorjevi družbi, slovenski etnografiji in zgodovini.

Književno delo je pričel dr. Franc Kotnik kot gimnazijec leta 1900 z leposlovnimi in narodopisnimi listki v Mru, na vseučilišču pa se je začel znanstveno baviti s kulturo koroških Slovencev, predvsem z narodopisjem pa tudi s kulturno in književno zgodovino. Najtemeljiteje pa z življenjem in delom koroškega slov. narodnega pesnika A. Drahošnjaka in s pasijonskimi in podobnimi grami na Koroškem z namenom, da bi razložil hkrati s kulturnimi in književnimi posebnostmi koroških Slovencev tudi njihovo zvezo z ostalimi Slovenci — glede značaja in razvoja. Kasneje je obrnil pozornost tudi na štajerske Slovence, predvsem na Ptuj in njegovo okolico. Napisal je številne članke o zgodovini Ptujja in okolice, obilo članov narodnostnega in prosvetnega značaja. Svoja dela je objavljaval v časopisu za zgodovino in narodopisje in v drugih slovenskih revijah in časopisih.

Pokoji dr. Kotnik je bil vse življenje skromen, preprost in pošten. Kjer koli je bil, je pomagal človeku, in to vsako-

mur, zato pa je imel veliko prijateljev, kar nam najlepše priča njegov veličastni pogreb desetej februarja v Ravnah. Od pokojnika so se poslovili zastopniki Slov. akademije, Zgodovinskega društva v Mariboru in Celju, zastopniki Slov. Koroške in drugih kulturnih ustanov. V imenu Muzejskega društva v Ptuj, katerega član je bil mnogo let in sedaj njegov častni član, pa se je od njega poslovil prof. Jože Mauček.

IZ PTUJA

Slovo od Terezije Kaučavič

V torek, 15. februarja, je bil na Mestnem pokopališču pogreb Terezije Kaučavič, stare 64 let, ki je imela za seboj težko življenjsko pot dninarke, matere 5 otrok, vdove, ki jo je druga svetovna vojna težko prizadela. Oktobra 1942, leta je bil v Mariboru skupno z Lackovo skupino ustreljen njen mož. Januarja leta 1943 je morala v ptujske zapore hčerka Anica, okrajna sekretarica SKOJ, ki so ji gestapovci vprčo matere med mučenjem lomili kosti na rokah. Po mučenju v Ptuj je morala v mariborske zapore, od tam pa v taborišče Auschwitz, kjer je vsled izčrpanosti podlegla 6. avgusta 1943. Pozneje so zapirli in odpeljali v Auschwitz še mater Terezijo in hčerko Manko ter ostale otroke, kjer je mati komaj vzdržala in čakala osvoboditve. Hčerka Minka, mati 3 otrok je umrla po vojni.

Pogreba se je udeležilo lepo število Ptujčanov, članov in članic sindikalnih podružnic, članic ZB NOV in ostalih prebivalcev. Delovni kolektivi so pokrili njen sveži grob z lepimi vencmi. V slovo od pokojnice sta govorila ob odprtem grobu članica ZB NOV tov. Danica Holobar, v imenu SZDL pa tov. Jože Rojč. Godba na pihal Svobode je igrala v prevozu in ob grobu žalostne. Težko je bilo slovo od pokojnice, ki je ostala svetel zgled življenjske žilavosti, žrtvovanja za naše boljše življenje in junaštva. Naj ji bo lahka svobodna zemlja!

*

V četrtek 10. t. m. zvečer je v Ptuj in okolici nastala močna nevihta z bliskanjem in močnim grmenjem. Podobnega bličanja in grmenja v tej dobi ne pomnijo stari ljudje, zato pa v skupaj ugrabijo, kaj je vzrok tako muhastemu vremenu.

*

Ob sobotah in nedeljah se vrstijo občni zbori društev in sindikalnih podružnic tovarn, podjetij, uradov in ustanov, ki se navadno končujejo z dobronamerno kritiko odbora ter predlogi, da bi nov odbor imel več uspeha in da bi tajnik skrbneje registriral vse delo in probleme sindikalnih podružnic in društev.

Med občne zbornice z najobsenejšo diskusijo »pada« vedno zbor Ribiškega društva, v katerem je tudi po občnem zboru ostalo precej nerešenih vprašanj in jih bo le aktivni novovoljeni odbor lahko spravil z dnevnega reda. Med najboljšie občne zbornice spada doslej sindikalni občni zbor »Delte« Ptuj in občni zbor »Svobode« Ptuj, ki sta bila dobro obiskana ter odlično opravljena glede poročil kot tudi glede diskusije.

IZ ZAVRČA

Pretelko soboto, 12. t. m., je imel sindikat delavcev državne posestva Zavrč dobro pripravljen občni zbor. Tov. Zupac je v poročilu prikazal lanske dobre pa tudi slabe strani tega sindikata ter pohvalil lanske leto delovno in zavestno disciplino delavcev, ki se je kazala tudi na uspehih. Po izčrpnem blagajniškem poročilu je kritiziral odbor predsednik nadzornega odbora tov. Blaž Kelc glede nerednega pošiljanja zapisnikov sej in sestankov okrajnemu sindikalnemu svetu in glede malega števila naročnikov »Delavske enotnosti«, ki ga daleč presega število naročnikov drugih listov. (Kmečki glas, Ptujski tednik), ki jih prihaja tedensko na teren nad 1500.

Diskutiral je tudi tov. Nestko Babič, ki je razumljivo razloži delo in mesto sindikata, čigar naloga ni samo ideološko vzgajanje članstva, temveč mora tudi vedeti za vsakoga delavca kaj dela, kako dela, kakšne so njegove potrebe in zahteve, kakšen je njegov zaslužek, kako živi, kako napreduje v službi, glede odpustov, najemna in novih moči itd. Pri vseh teh skrbih je nujno navezan na vse delavstvo svojega področja, sicer pa ostane suha veja, ki delavstvu ni v veliko pomoč in korist.

V odbor so izvoljeni člani sindikata, ki obetajo glede na dosedanje aktivnost tudi v bodoče aktivnost odbora in celotne organizacije.

Škoda, da se je tako zgodilo da na vabilu, poslana v Ptuj ni bilo odziva niti opravičila. Čeprav si zbrano članstvo vedno želi v d'eti in slišati tudi okrajne sindikalne funkcionarje.

Ali ni to čudno?

Uprava šole Zavrč je imela lani velike težave pri nabavi drv. Za nakaznico za drva se je zanimala že aprila preteklega leta pri Gozdnem oddelku v Ptuj. Obliuba do 1. septembra ni bila izročena, čeprav si zbrano članstvo vedno želi v d'eti in slišati tudi okrajne sindikalne funkcionarje.

Kmetijsko gospodarstvo Zavrč, ni bilo ugodeno. Drva je bilo potrebno treba nabaviti v Ptuj pri »Lusu«.

Šele letos smo zvedeli, da Kmetijsko gospodarstvo Zavrč ni moglo dobiti nakaznice za dobavo drv, ker da ni lastnik gozdov. V Ptuj so stala drva po 2800 din prn, zraven tega še prevoz. Na Kmetijskem gospodarstvu Zavrč pripravljena drva bi nas stala le kakih 1800 din. Solaki proračun nas je silil, da smo morali s sredstvi za kurjavo varčevati, le žal da nam je to onemogočil administrativni postopek.

Upam, da bo v bodoče nova gozdna uprava dobavo drv bolje uredila, da bomo tudi na Zavrču laže, ceneje in bliže prišli do drv.

KATICA BRÄCKO

(Nadaljevanje)

Od Ptujja do Makedonije

Makedonija! Redki so bili, ki so te poznali tako, kot si. Večini si bila v spominu, ki sega v bližnjo in daljnjo preteklost. Predvojna Makedonija, ali bolje rečeno »Južna Srbija« kot so jo takrat imenovali, je bila dežela gospodarske zaostalosti, v katero so odhajali »grešniki« na kazenska službena mesta. Bila je dežela nepismenih, zaostalih, malaričnih ljudi, dežela kozjih stezic, po katerih si je le skromen osileček utiral svojo pot. Skratka, bila je dežela, pred katero si se stresel ob misli, da moraš tja.

O tem sem razmišljala, ko smo se k bližali kot glavnemu smotru našega potovanja, vedoč sicer, da je sedaj tu drugače a kljub temu radovedni, kaj bomo videli.

Štir dni smo križarili z avtobusom in peš po tej slikoviti in romantični pokrajini, katere je v teh letih po vojni popolnoma preobrazila svoje lice. Makedonija je danes simbol naravnih vseh naših narodov za olepšanje njene podobe. Lesni plug in sivo »pečalbarjevo« je

sedaj samo še preteklost, ki jo je zamenjala nova stvarnost. To je pesem traktorjev, pesem tisočih strojev in stotisočih rok, ki prvič v zgodovini, po stoletnem suženstvu dajejo izraza svojemu narodnemu čustvu in kulturi. Obiskali smo vse važne kraje in mesta, kjer se staro umika novemu, kjer so ruševine, priče bogate zgodovine te zemlje. Presenečeni smo nad njenimi lepotami, nad tempom razvoja, ki je menda najhitrejši od vseh naših republik. Makedonci lahko upravičeno trdijo, da prvič v zgodovini zgrajujejo svojo zemljo. Kdor utegne vsaj za kratek čas zastati na svoji poti, sredi preobraženih planot, zelenih vinogradov, riževih in bombažnih polj, bo prišel do dragocenega spoznanja. Potrdil bo, da so vse pripovedke o revni in zaostali deželi tam doli na sončnem jugu, samo še pripovedke daljnih dni. Priznal bo, da je Makedonija bogata, morda bolj kot katerakoli druga pokrajina naše zemlje. In v čem je to njeno bogastvo? V nepreglednih plodnih goščavah,

priljubljenih da odstopijo del svojega bogastva delovnemu ljudstvu. Ali je mogoče določiti vrednost vsem tistim skritim zakladom makedonskih gora, ali je možno primerjati bogastvo polj s skrivnostno zakladnico modrih jezer?

Vse to so spoznanja, ki smo jih odkrili na tem potovanju, ko smo se 63 km od Vranja, zadnje postojanke v Srbiji, pozdravili v Kumanovem z Makedonijo. Tu je bilo naše prvo srečanje z Makedonci. Naš prihod je vzbudil pozornost v mestu in vse je bilo na nogah. Verjetno smo bili redka ekskurzija s skrajnega severa naše domovine. Toda nič nas ne moti razdalja, naše prijateljske je kmalu bilo prav tako toplo kot je sonce z makedonskega neba. Razumemo se, čeprav je slovenski jezik dokaj različen od makedonskega.

Vodstvo je zbrano. Tu so vse mestne večitine s predstavnikom Društva inženirjev in tehnikov, tu je narodni poslanec, ki je prav do potankosti seznanjen s slehernim problemom

svojega kraja. Začnemo kar pri zgodovini, saj smo v kraju, kjer je 1912. leta srbska vojska znakovito potekala Turke in tako masčevala srbski poraz na Kosovem polju. O veličini in pomenu te srbske zmage govori narodni pregovor: »Za Kosovo — Kumanovo!« Toda pustimo zgodovino in preidemo na današnjo.

Na vzornem državnem posestvu se srečamo s prvimi riževimi in bombažnimi polji. Tu so priprave za namakanje, traktorji in ne vem še kakšni stroji, nove zgradbe in slično. Presečna nas red in snaga, ki je v Srbiji ni videti. Bogata mehka zemlja se ugreza pod našimi nogami, ki hite, želeč vse videti. Prelep je pogled na prekrasno Kumanovo polje, kjer se rumenilo bombažnega cvetja koplje v zadnjih žarkih južnega sonca. Bogata pokrajina in kako vse drugačno smo si jo predstavljali!

V večernem mraku, ki se počasi spušča na to prerofeno zemljo, se poslovimo od Kumanova in vseh, ki so nas sprejeli. Nismo videli vsega, vendar pa je bežna slika zadostala da smo zažutili novo življenje, ki veje v tej zemlji.

Se nocoj je treba prispeti v Skopje, zato odhrnemo.

Dalje prihodnje

Iz Juršinc

V Juršincih, v Toplakovi hiši nad pokopališčem, se je zbralo 17. januarja t. l. 18 deklet in žena v starosti 16—33 let. Prišlo so na 3-tedenski tečaj, ki bi jim naj posredoval potrebno znanje in izkušnje iz gospodinjstva in kuharstva, zdravstva in da bi jim utrdili splošno znanje. Voditeljica tečaja, tova. Angela Kavčič je rada prevzela skupno z učiteljstvom in zaščitno sestro tova. Glazerjevo skrb in odgovornost, da bodo dekleta pred svojimi starši in pred forumi, ki so dali materialno pomoč (Obč. odbor, KZ, SZDL) s pridobljenim znanjem in novimi izkušnjami lahko opravila čas, ki je bil potreben za tečaj in tudi za materialne žrtve, ki so v takih tečajih neizogibne.

Dekletom so trije tedni hitro minili. Prihajala so vsakodnevno

Ob koncu tečaja ostane skoraj vedno spomin na skupaj preživele dni — fotografija

na tečaj, pozorno poslušala in si prdno zapisovala na predavanjih. Razumevanje za tečaj je bilo doma pa tudi pri predavateljih in uspeh je bil dosežen.

V sredo, 9. februarja t. l., je bil svečan zaključek. Dekleta so povabila goste iz Ptuj (Prosveta, DPM) in domače funkcionarje, predavatelje ter starše. Na mizo v učilnici so razstavile svoje izdelke, da so jih gosti videli ter ocenjevali. Seveda ni bilo slabih ocen. Tiho so tečajnice pripravile darila za

Tržne cene

CENE NA PTUJSKEM

ZIVILSKEM TRGU

(za liter, kilogram ali kos)

Čebulček 100—150, čebula 35—40, česen 80—100, fižol 40—50, hren 100, krompir 14—15, cvetaka 80, peteršilj 40—50, redča pesa 30, redkev 25, solata 80, špinača 100, zelje v glavah 30, zelena 50, korenček 40, ohrovt 30, kisa repa 25, kisa zelje 50—80, motovilec 160, radič 100—150, regrat 140.

Koruza 25, proso 30, koruzna moka 30, bela moka 100—110, enotna moka 40, koruzni zdrob 35—40, ajdova kaša 100—110, prosena kaša 50—80.

Surovo maslo 400, zaseka 250, mleko 20—35, smetana 120, sir 40—70.

Kokoši 250—500, piščanci 300—500, purani 700—1400.

Jabolka 45—55.

Jajca 10—12.

tova. Kaučičeva in druge ki so se jim dekleta hotela še posebej zahvaliti.

Tova. Kaučičeva se je zahvalila staršem predavateljem in lokalnim forumom za razumevanje in pomoč da je tečaj uspel, v imenu povabljenih gostov iz Ptuj pa je spregovoril sekretar okrajnega odbora SZDL tova. Bračič, ki je čestital predavateljem in tečajnicam za doseženi uspeh ter je poudaril važnost kaorične in pravilne priprave jestvin za prehrano otrok in

Gospodinjski tečaji — naše delo!

V soboto, 5. t. m., se je končal gospodinjski tečaj, ki je bil v prostorih kmetijske šole Turšče. Obiskovalo ga je 16 deklet. Prihajale so iz Sel in bližnjih okoliških vasi, in to s velikim veseljem in zanimanjem. Z največjo verno so si osvajale znanje ter prilagajale rutino v gospodinjskih delih.

Cepprav v kratkem času, so djudu temu dobile vpogled, kako naj bodo iz higijenskega stališča urejena naša stanovanja, nekaj o pripravljanju vsakdanje hrane, kako naj bo sestavljena, da bomo ohranili zdravje in sposobni opravljati svoja dela. Videle so tudi nekaj iz ročnega dela, kako si hitro zopet obnovimo že ponošeno pe-

Štiridnevni vaški izobraževalni tečaj v Zagorcih

V Zagorcih pri Gomili je bil od 7. do 10. februarja t. l. štiridnevni vaški izobraževalni tečaj za kmetovalce, gospodinje, kmetke fante in dekleta, za katerega je dal pobudo vaški odbor SZDL. Prostor za tečaj je dal na razpolago tova. Franček Holc. Tečajniki so poslušali dnevno po 5 predavanj predavateljev iz Juršinc (šol. upravitelj tova. Kaučič in učiteljstvo) in iz Ptuj (ing. agr. tova. Zorec, živinozdravnik tova. Vrečko, prof. tova. Bračič). Tečajniki so z zanimanjem poslušali predavatelje večkrat pozno v noč. Radi so poslušali tudi tova. Štefko Cobilov, ko je tolmačila svoje vtise s potovanja po skandinavskih deželah. Precej teoretičnega in praktičnega znanja iz sadjarstva je tečajnikom posredoval tova. Franc Holc, ki jim je četrti dan predavanja praktično pokazal pravilno obrezovanje dreva in trte, sedem načinov cepjenja, načine sajenja, pomlajevanja in gnojenja sadonosnikov in vinogradov. Pri tem praktičnem pouku so se zbrali tečajniki Gospodinjske nadaljevalne šole Juršinci in bližnji domačini.

Po zanimanju tečajnikov za vsebino predavanj, za razne navete in praktične napotke za kmetijstvo in po rednem prihajanju ljudi na tečaj se je videlo, da so taki tečaji koristni in ne bi škodovali, če bi jih organizirali tudi v drugih vaseh. Ptujski strokovnjaki bodo

kmetički ljudi glede na njihovo težko delo, k čemur mnogo pripomorejo zimski gospodinjski in kuharski tečaji v krajih kjer je med prebivalstvom za tovrstno in splošno izobraževanje dovolj razumevanja. Želel je da bi prihajalo v take tečaje v vseh krajih našega okraja vedno več deklet in da bi se povsod našli tako poštivovajni predavatelji ter vodstvo tečaja kot v Juršincih ter da bi v naših vaseh ne bilo dekleta, ki ne bi končalo vsaj takega tečaja.

Po solznih očeh deklet sem sodil, da jim je tečaj dal več kot so pričakovale, znanje in vzbudil prijetno tovariško navezanost in da so se ob koncu tečaja težko razšle na svoje domove, kjer bodo dan za dnem s pridom uporabljale pridobljeno znanje.

V. J.

naše delo!

rilo in iz stare obleke napravimo novo. Seveda so si največ spretosti pridobile iz praktičnega kuhanja in pripravljajna jedi, do česar so pokazale veliko zanimanje. Pri tem so spoznale tudi razne vrste zelenjave, katere bodo v bodoče gojile doma v svojih vrtovih. Tako so nas na koncu tečaja — ob zaključku prijetno presenetile s svojim sigurnim, v kratkem obdobju pridobljenim znanjem.

Takšnih in podobnih tečajev bi bilo treba še več. Od pravičnega in smotrnega gospodinjstva je končno odvisna vsa družbena ustvarjalnost. Posameznik doprinese družbi toliko, kolikšna je njegova telesna in duševna zmogljivost, ki pa je v največji meri odvisna ravno od navedenih pogojev.

Z. V.

S tečaja v Zagorcih

njim in oddaljenejšim kmetovalcem, mlajšim in odraslim, da si resno prizadevajo s pomočjo učiteljstva in okrajnih strokovnjakov čimbolj dvigniti izobrazbo ljudi, napredek in zanimivost tega dela okraja in da dosega pri tem vedno večje uspehe.

Ne pozabite takoj nakazati zaostale naročnine za

PTUJSKI TEDNIK

Za naše družine
Otrokovo okolje

Za vsakega otroka otatci in sestrice mnogo pomenijo. To potrjujejo številne zkušnje, skrb in težave z edinci, ki so brez lastne krivde središče cele družine in so navajeni da se vse ravna po njihovih željah. Drugače je v družinah kjer je več otrok, ki si medsebojno pomagajo, delijo dobro in slo in se tudi laže znajdejo. Razveselijo jih malenkosti in upoštevajo, da sta očetova in materina dragocena ljubezen vsem enako potrebna. Hitreje tudi dojemajo skrb in težave obeh kot edinec, ki je navadno v svoji zahtevnosti neobziren.

Končno posreduje družina kot celota otrokom nemadomestljive vrednote. V rojstni hiši stopi

tudi očetje. Mnoge matere tudi rade priznajo da jih večkrat delo v službi manj utruja kakor doma sitnarjenje razvajenih otrok, ki zahtevajo, da bi bila mati samo njim na razpolago.

Vzgoja otrok ni vezana samo na vprašanje, ali imata oče in mati za to čas ali ne. K sreči ima na to svoji vpliv tudi denar. Kjer gospodarita stiska in revščina, težko pričakujemo zdrave in vesele otroke. Tega se dobro zavedamo, zato gre vse naše prizadevanje za tem, da teh dveh gostov ne bo v naših družinah. Ko so izpolnjeni osnovni življenjski pogoji otroka, denar ne pomeni več posebne vrednosti. Nasprotno. Ne manjka primerov, kako škodljivo vpliva na

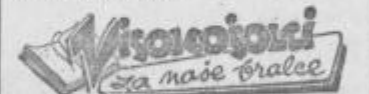

Novim družinam želimo mnogo zdravja in sreče!

otrok prve korake v življenje; v njej pridobi osnovne nazore in smernice za življenje. Seveda bi bilo napačno govoriti o »družinskem življenju« zlasti v družinah, kjer hodita oče in mati v službo in se ne moreta v zadostni meri posvečati otrokom. Večkrat zato govorimo o otrocih družin, ki pogrešajo družinsko življenje, kjer starši prostega časa po službi ne štejejo kot dragoceno, ki je nujno potrebna družinski skupnosti in ga zapravljajo na razne načine.

Vsi se zavedamo da nega in vzgoja otrok nista edini skrb, ki ju imata oče in mati. Pogledimo matere, ki vodijo svoje gospodinjstvo poleg službe brez pomoči, brez gospodinjske pomočnice. Vartujejo z denarjem, da ga je nekaj za hrano za obroke in perilo. V marsičem pomagajo celo zaposlenim ročjem. Ob vsem tem je potrebno pretehtati koliko skrb pri negi in vzgoji otrok in pri skrbi za družino odvaja nanje in koliko na očeta. Napačno je navezovati skrb za pravilno nego in vzgojo otrok samo na matere, kot da one ne bi morale misliti na ničesar drugega kot samo na prehrano družine, red in snago ter negovanje in oblačenje otrok. Če pomislimo na delo skrbnih mater, nam je jasno, kje so porabile čas in svoje moči. Nega in vzgoja otrok sta le dve izmed vseh življenjskih nalog, ki jih imata oče in mati. Če že govorimo o življenju za otroke kot življenjskem smotru, potem moramo priznati, da ne more to biti niti za mater niti za očeta edini življenjski smoter. Pogledimo matere, ki so dobre delavke na službenih mestih in tudi dobre matere, enako pa

nekatero otroke imovitost njihovih staršev, kjer še tako pametna vzgoja težko prepreči škodo, ki nastane, če dorašča otrok v neomejenih možnostih. Oče in mati naj si zato ne očitata, če ne moreta otrokom nuditi vsega, kar želijo. S tem bosta obvarovala otroke pred razvajanjem. Lahko jih osrečujeta in razveseljujeja tudi brez dinarja v žepu.

Ptujski akademiki so pripravili Ptujčanom v petek 11. in v soboto 12. februarja 1955 dvodnevno razvedrilo in sicer v petek v gledališču s komedijo Normana Krasne »John v zadregu« v režiji tova. Zlatka Sugmana, v soboto pa v Titovem domu z akademskim plesom »Za oboje je bilo med Ptujčani veliko zanimanje, zlasti ker je bil namen z obema prireditvama podpreti socialno šibkejšo visokošolce.

V naslovnih vlogi komedije »John v zadregu« smo videli slatetja igralske akademije tova. Zlatka Sugmana in soligraice tova. Pavšičevo, Mencinovo, Tomaževa, Potočnika, Toša, Danijela Sugmana ki so dobro prestali krt na odrin in je škoda, da niso te komedije večkrat ponovili, saj bi prav gotovo vstopnice lahko razprodali.

V celoti je uspel tudi akademski ples v Titovem domu, za katerega so imeli člani PAK veliko skrb in poti in so zanj porabili večji del svojih semestrskih počin. Premagati je bilo treba številne ovire, da so dobili mize, stole in vse ostalo. Skoraj vsako-

Nedelja, 20. februarja 6.00—8.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (poster glasbeni spored) — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 6.30—6.35 Pregled tiska. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15—7.30 Reklame. 7.30—7.35 Radijski koledar in prireditve dneva. 8.00 O športu in športnikih: Kako so pri nas nekoč smučali. 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Otroška predstava — James Krüss (prevod Mitja Meljaka): Pevski tekmovalci zajcev na Goljavi (ponovitev). 9.50 Glasbena medija. 10.00 Družinski pogovori. 10.10 Dopoldanski simfonični koncert. Felix Mendelssohn-Bartholdy: Koncert za klavir in orkester št. 1 v g-molu op. 25; Franz Schubert: Druga simfonija. 11.00 Oddaja za Beneške Slovence. 11.20 Lahke opoldanski glasbeni spored. 12.00 Pogovor s poslušalci. 12.10 Slovenske narodne in partizanske pesmi. 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objave. 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame. 13.00 Pol ure za našo vas. 13.30 Zeleni ste — poslušajte! 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave. 15.15 Lahka glasba. 15.30 Po naši lepi deželi. Zvone Kršnik: Zimski večer na Polici. 16.00 Igrajo domači ansambli. 16.30 »Veseli Kurenti« (pustni običaji na vzhodnem Stajerskem. 17.30 Zabavni zvoki. 18.00 Radijska igra. Božo Milas: Skoraj neverjeten dogodek (ponovitev). 18.30 Mali koncert. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave. 20.00 Kaj bo prihodnji teden na sporedu. 20.15 Večerni operni koncert. 21.00 Kulturna kronika. 21.15 V svetu ritmov in melodij — sodeluje Plesni orkester Radia Ljubljana. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15—23.00 Nočni koncert simfon. glasbe. Svend Schultz: Serenada za godala; Louis Durey: Pomlad na dnu morja; Paul Hindemith: Simfonične metamorfoze na Webrovo temo. 22.15—23.00 UKV progr. V plesnem ritmu. 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

dnevno so se zbirali in se posvečevali, kaj je še treba, da bi ne bilo nepotrebnih kritik. Vse bi še bilo v redu, če bi jih ne razočarali nekateri gostje, ki so na mahu prekržili skrbno pripravljen red zasedbe miz in s tem spravili v zadrego in nevoljo goste, ki so se zanašali na »rezervirane« mize. Sicer pa to pozneje ni kvarilo razpoloženja, ki je za večino gostov nehala šele v nedeljo zjutraj, ko so se dobre volje in brez težav »moralnega mačka« odpravili k počitku.

PIONIRJI!
Od petka, 18. februarja 1955, dalje bo odprt pionirski oddelček pri Ljudski knjižnici v Ptuj, Kremljeva ulica — pritiščje levo.

SAH
Moštveno tekmovalje. Sahovski klub Ptuj je premagal SS Zeleničar Ptuj s 7:1.

V nedeljo, dne 20. t. m., ob 7.30 bo v Sindikalnem domu želmščarjev prvenstvena tekma med SS Aluminij iz Kidričevega in SD Ptuj.

SODOBNI ROMAN
NA KMETIJIH

IVAN POTROČ

Matj so bili v mestu, pri nekem advokatu, ki se je vrnil iz Srbije. Toda vse, kar so zvedeli pri njem je bilo, da se ne da zdaj še nič narediti in da naj počakajo da se bo nova oblast malo bolj zasedla; meni se je zdelo, ko da bi se vsi Strafeli bali. Drugič za tem so pobrali vsa jajca iz slaminjače in po gnezdih ter odšli k žlahti v mestu, ki je imela komunista in partizana doma. v hiši. Prišli so domov in rekli, zamerljivi kakor so bili, da so pri žlahti v mestu zadnjič prestopili prag. Studenta ni bilo doma, toda vsa tista mestna žlahta se jim je smejala, ko so začeli tožiti zaradi grunta zavoljo Strafela in zavoljo Lizike. »Uboogi moj martinik, vsega si se rešil,« so vzdihovali in stekali. »Uboogi grunčič, le zakaj smo vse življenje trpeli zanj, če nam bodo zdaj vse pobrali?« O Strafeli so zvedeli pri žlahti da ga tam nič kaj ne obračajo in da je študent tako Strafelj kakor Liziki že lepo maso zavel. Kaj jima je zapel niso zvedeli rekli pa so materi, naj ga kar sami povprašajo.

Prišel sem domov in poiskal mater. Našel sem jih v hlevu, pri dojvi.

»Kaj pravite mati,« sem začel, »kako mislijo v mestu o Strafeli?«

Matj se dolgo niso nič zmenili, potem pa, ko so že končali s kravo in sem že vedno čakal, so rekli:

»Kaj pa si naj mislijo o steklaču? Sam ga vidiš, vse mu hodi po glavi samo delo ne.«

Pri mizi, opoldne, smo bili sami brez Lizike in Strafela, tudi mati so prišli in sedli na staro mesto, pred miznico. Ko smo odmolili so zapili pogled v prevezano roko, rekli pa vseeno niso nič takega smo potem kakor mutci pojeli juho pri drugi jestvini, ko je postavila Marica na mizo solato, krompir in narezano govedino pa sem vprašal — nisem več strpel:

»Mati, tak povejte kako mislite z domačijo!«

Al! mati so jedli naprej, ko da me sploh ne bi slišali. Marica me je izpod čela pogledala. Ojga se je presedla; jesik jo je srbel, a se je zadržala.

»Mati, sem jih opomnil, da bi govorili, preden oji pojedli.

»Uh, kakšna sila!« se je začudila Olga. »Katero dekle pa noriš?«

»Kaj bi koga norel?« je povprašala druga sestra, ki se po navadi ni dosti vitkala v razgovor, posebno še ne, če se je bilo treba meniti z Olgo. »Zenske njega norijo.«

»Katero? Al! si kaj slišala?« Olga je pogledala Marico, zasedla žlico v krompir in potem na robu sklade počakala z žlico, da je lahko poprej preden je zanesla v usta, povprašala: »Kovavice? Krčmaršine?«

»Katero že. Lahko tudi Toplečkina katera...«

Menili sta se ko da me sploh ne bi bilo pri mizi, ko da bi bili sami in ko da bi tudi matere ne bilo.

»Kaj bi Toplečki!« je povedala Olga in se našobila.

»T! dve sta obe premladi.«

Olga se je najprej zahihitala, hitro zanesla da je imela polna usta, in bleknila:

»Bi ga že stara izsolala.«

»Deklin!«

Mati so zavpili, pobrali žlico in jo zagnali čez mizo, v Olgo. Ta je kaj takega pričakovala, pogledala se je v dve gube in žlica je priletela v steno. Sestri sta se malo zresnili, a smeja nista mogli več zadržati kar naprej sta se hihitali zdaj ena zdaj druga, dokler niso mati vstali in odšli, onidve pa sta planili v tak smeh, da ju je kar zvižalo.

»Saj res, kaj bi takle ritjak?«

Je vprašala Olga med glasnim smehom sestro dvignila predpasnik in si obrisala solze.

Dvignil sem se, onidve pa sta se oplašili in odhiteli druga za drugo od mize.

Tako je bilo pri hiši, grozno nesrečen sem bil zaradi njih; bili sta dekleti starejši, ko Toplekovi ali ko Tunika, vseeno pa sta bili dekleti, kakor je bilo dekle Tunika in ne bi smeli biti takšni. Tako mi je bilo ko da bi se mi življenje zavečilo, s strahom sem se dobival pri mislih, kako bi me stara Toplečka šolala. Po vsem tem skorajda nisem mogel več načeti materjo razgovora o kmetiji, ali celo o tem, da bi me oženil s Tuniko in mi predal kmetijo. Celotno misel sem včasih kako mi je je mogla takšna otročarija zmešati glavo — mislil da v meni je bilo drugače.

Po vojski je bilo malo moških doma; kar nas je bilo, bi se lahko ob mlačvi ali ob košnji raztrgal. Doma je bilo dela čez glavo, tudi zato, ker smo zidali, vendar sem rad šel za kak dan od hrana, že zavoljo Strafela in Lizike zavoljo stigea pekla, ki smo ga imeli pri hiši in ki se je vsak dan znova začel. Pomagal sem krčmarjevimi, največkrat pa sem bil pri Toplekovih. Stari, ki pravzaprav še ni bil tako star — bi je nekeje sredi med štiridesetimi in petdesetimi — je docela običaj in se je začel vidoma sušiti. Letika ga pobira,« so govorili. Je-

žal je v postelji, v prednji veliki izbi, s košenimi prsti na rdečasti odeji in nas pogledoval; z velikimi rumenkastimi očmi. Te oči in neobrita brada, porasla z gostimi črnimi kocinami to je bilo vse, kar je ostalo od njega. To je jetika, sem si mislil in molče zajemal iz sklade. Nobenemu pri mizi ni bilo do govore. Na hitro smo pojedli, se vsak zase pokrižali, poskali pokrivala in šli.

»Zefa, Zefa,« je bolj piskalo ko govorilo iz njega, ko je klical ženo in se dvigal na košene lahti, ko da bi imel šprikle v rokah.

Dvakrat ali kaj sem šel po masnika zanj, enkrat so me poslali po zdravnika. Vozil sem ga s krčmarjevimi kolesarjem; pri krčmarjevih kjer se je zdravnik ustavil in nekaj popil sem tudi zvedel, da Toplek ne bi več dolgo da se je zacementral.

»Jetika je, ne?« je vprašala krčmarica ko je prinesla zdravniku vina na kolesel.

»Tudi, gospa,« je rekel zdravnik, nagnil četr, zašel »apo in na veliko kihnil. »Tudi mene, gospa, se loteva.«

Krčmarica je rekla zdravniku, da se ni bati: da so oni, zdravnik preveč rdeči in okrogli, ter je na moč zaskrbljeno povprašala:

»Kaj se res ne da nič več pomagati? Ga ne bi vzeli v bolnišnico?«

Zdravnik se je potepil po žepih in plača, preden pa sem

pognal kobilo, sem vseeno videl, čeprav sem sede spredaj, kako je skomignil z rameni, in slišal, kako je pol po nemško povedal:

»Gospa Ploj, Sache, die ist zu spät, ist zu spät. Das ganze System ist wie in Zement geworden. Crevesje si je zacementral. Kdo mu bo posodil čreva?«

Napravil sem se, ko da ga ne slišim, ko da ga ne razumem, ter jej vlačiti vajeti, kobila je začela prestopati.

V mestu sem kupil zdravila nekakšno čisto vodicu, in jih zanesel Toplekovim. Tega, kar sem slišal, nisem nikomur povedal — mislim reči, kakr nisem povedal: kajti pozneje se je to zgodilo. Al! zgodilo se je takrat, ko ne bi smel o tem besede ziniti, pa sem zinit. Viš, zdaj vem, zakaj sem danes tu...

Hedj je zaklel. Zbi sem se, da bo nehal s pripovedjo. Zne-nada pa je položil obe roki pod glavo, se zazri v strop in znova počasi začel.

Poslej skoraj ni bilo več tedna, kaj tedna; hočem reči skoraj dneva ni bilo več da ne bi bil pri Toplekovih in da ne bi tam kaj pomagal. Reči morem, da sem rad hodil tja na delo, nekaj zaradi doma, zavoljo Strafela in Lizike, nekaj pa tudi zato, ker sem začutil kako sem pri njih zaželen, tako pri Toplečki, ki me je dan za dnem vabila kakor pri Topleku.

(Daje prihodnjic)

Pustni karneval v Ptuj

Na pustni torek, 22. februarja 1955, bo v Ptuj

PUSTNI KARNEVAL

Zbirališče vseh mask in kurentov bo ob 14 (2.) uri popoldne v Prešernovi ulici (pred gimnazijo), od koder bo šla povorka vseh mask, kurentov, konjenikov in skupin z godbo na čelu po ptujskih ulicah do NARODNEGA DOMA, kjer se bo že popoldne ob 17 uri pričel

PLES „POD PALMAMI“

Vabimo folklorne skupine IZUD in KUD iz ptujskega okraja, vse konjenike društev in njihove godbe, naj sodelujejo po staroslovanskem običaju — pri kurentovanju v Ptuj.

Zbirališče mask bo ob 14. uri v Prešernovi ulici

Pripravljalni odbor

Cirkulane v Halozah tudi v telesni vzgoji nočejo zaostajati

V središču naših vinorodnih Haloz je bil v okusno prenovljeni šolj v nedeljo, 13. t. m., ustanovni občni zbor »Partizana«. Pripravljalni odbor je pravilno okrasil učilnico in zbral 192 pripadnikov novega društva, ki so občnemu zboru večinoma tudi prisostvovali. Zbor se je udeležil domačin, poslanec prof. Mirko Bračič in zastopnika okrajne zveze »Partizana« iz Ptuja.

O pripravi za ustanovitev sta izčrpno poročala tov. Karel Kordeš in Roman Ladinek, nakar so gostje tolažili veliko vrednost vsestranske, množčne in neprekinjene telesne vzgoje, ki bo imela prav v Cirkulanih mnogo hvaležnega dela. Društvo ima v novem odboru, vse pogoje za neoviran razvoj, saj ima šola sicer majhno, a lepo novo telovadnico, ki bo v kratkem popolnoma z orodjem ter krasno telovadnico, kjer bo mogoče gojiti tudi atletiko in razne igre.

V prvi upravni odbor so bili

izvoljeni: predsednik Karel Kordeš, namestnik Anton Plohl, tajnik Zdravko Milčič, načelnik Roman Ladinek, načelnica Marica Petelinšek, propagandnik Vlado Stumberger, zdravstvenik Potekež, Nežika ter še tovariši Hercog, Gabrovec in Tkalec. Nadzorni odbor tvorijo Franc Kostanjevec, Ivan Majcenovič in Ivan Šmigoc, razsodišče pa Slavko Furlan, Franc Gol in Peter Gabrovec.

Uspehi občni zbor je po sprejetju delovnega načrta in predračuna začel prvo brazdo novemu društvu v prebujajočih se Halozah.

Radiocenter Ptuj razpisuje mesto: 1 računovodje in 1 trgovskega ko pomočnika-co s prakso. Nastop takoj, plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe sprejememo do 26. februarja 1955.

Fotodelavko za vsa dela v temnici sprejememo takoj. Hosyan J. Stefan Ormož.

PLES „POD PALMAMI“

priredi: DPD »Svoboda« Ptuj v soboto, dne 19. febr., ob 20. uri v NARODNEM DOMU

REVIJA MASK

ORIENTALSKA DEKORACIJA — OKREPČILA
PRIPRAVLJENA — IGRA ODLIČEN JAZZ

VABLJENI: ODBOR

POVERJENIKI PREŠERNOVE DRUŽBE,

javite nam stanje članstva na dan 20. februarja in pohitite z vpisovanjem članov
Prešernova družba

Svoboda (Celje) : Gimnazija 5:5

V nedeljo sta se v igralnici Dijaškega doma srečali v povratnem dvoboju ekipi Svobode iz Celja in Gimnazije v nemiznem tenisu. Za vsako ekipo so nastopili trije igralci, ki so igrali vsak z vsakim. Posamezne igre so bile zelo lepe in borbene. Po prvih igrah so Celjani prišli v vodstvo, toda pozneje je posebno Franc Maurič s svojo odlično igro premagal vse svoje nasprotnike in dokazal, da je najboljši ptujski igralec namiznega tenisa. Ostali člani ptujske ekipe so igrali

slabše kot običajno. Kot ekipa so zmagali ptujski dijaki s 5:4, toda po dogovoru so odigrali še dvoboj v parih, ki so ga gostje odločili v svojo korist in izenačili.

Mladinci iz Celja so igrali zelo dobro in pokazali, da so pod skrbnim vodstvom, ki skrbi za njihov razvoj. Igralci gimnazije pa zaslужijo vso pohvalo, saj so v svojem delu kljub težavam želi že lepe uspehe in upajmo, da bodo na tej poti vztrajali.

D. S.

Anica Orešek, šolska sluginja iz Majšperka, si je 8. februarja t. l. s sekuro močno poškodovala levo roko; Franc Koren iz Ptuja je 9. februarja v Kidričevem padel z lestve in obelžal s poškodbami na glavi; Franc Lajh iz Juršine si je 9. februarja pri padcu zlomil desno nogo; Apoloniji Koren iz Desternika je 9. februarja drevo poškodovala roko; Marija Puklavac iz Koga pri Ljutomeru si je 9. februarja zlomila nogo; Antoniji Dolška je 10. februarja sod poškodoval levico; Marta Lazar iz Kicarja si je 11. februarja na poti v šolo strla nogo; Franc Čeh iz Gorisnice je padel 11. februarja s podstrešja v kolarnico in je obelžal s poškodbami na levici, na levi strani telesa in jeziku; Stanko Petek iz Dornave si je 11. februarja pri telovadbi zlomil roko; Maska Kunsteka sta 11. februarja v Zaklu napadla dva moška in ga močno poškodovala po glavi; Ferdinand Papst iz Ptuja je padel 13. februarja s konja in dobil poškodbe na obrazu; Zdravka Jakab je 13. februarja padla z II. nadstropja in obelžala z moč-

nimi poškodbami na glavi in s strto nogo.

Vi imenovani so se zdravili oziroma se še zdravijo v ptujski bolnišnici.

TAKO JE!

— Včeraj zvečer sem te videl, ko si se vračal iz gostilne.

— Zakaj pa ne? Vso noč vendar ne morem tam sedeti!

PREVIDNOST

— Ali si pisal mojemu očetu? Tako se bojim odgovora, ker te oče ne mara.

— Nič se ne boj, draga! Nisem se podpisal s pravim imenom.

MEDENI TEDNI

— Pogled vendar, draga, tvoj čudoviti kodrček plava v juhi!

NI POMOČI

Meni ni pomoči! Naj jem in pijem karkoli, delo mi ne diši...

INDUSTRIJA KOVINSKIH IN LESNIH IZDELKOV V IZGRADNJI V PTUJU sprejme v službo

računovodjo

z odgovarjajočo šolsko izobrazbo ali daljšo prakso v industrijskem knjigovodstvu. — Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. — Ponudbe s podatki o dosedanjih zaposlitvi naj reflektanti pošljejo na gornji naslov najkasneje do 1. marca 1955.

Glasilo in objave

Razglas

Splošno gradbeno podjetje »GRADITELJ« Celje, Dečkova cesta številka 15-a potrebuje za svoja gradbišča v Celju, Velenju in Trbovljah

200 navadnih delavcev.

60 zidarjev in

30 tesarjev.

Vsa dela se oddajajo v akordu. Dela ki jih ni mogoče akordirati, se izvajajo v režiji: in prejmejo delavci za ta dela režijski zaslужek po naslednjih tarifnih postavkah:

1) Nekvalificirani delavci od 30 do 38 din na uro;

2) polkvalificirani delavci-zidarji od 38 do 48 din na uro;

3) kvalificirani delavci od 48 do 56 din na uro.

Poleg tega prejmejo za delo v Velenju in Trbovljah še terenski dodatek v sledeči višini:

1) Nekvalificirani delavci 60 dinarjev na dan;

2) polkvalificirani delavci 80 dinarjev na dan;

3) kvalificirani delavci 120 dinarjev na dan.

Hrana in stanovanje od strani podjetja zagotovljeno.

Prevozne stroške povrne podjetje ob priložitvi voznih kart s pogojem da ostane na delu najmanj 3 mesece.

Delavci izpod 18 leta starosti ne sprejmemo razen če so fizično zelo močni.

Vsi ki bi se hoteli zaposliti, morajo imeti delavske knjižice ali potrdilo da so knjižice v delu.

Delo je nastopiti takoj ali najpozneje do 1. marca 1955

DEŽURSTVO SPECERJSKIH TRGOVIN

V soboto 19. februarja 1955, popoldne bo dežurna specerjska trgovina »Na-ma« na Kvedrovem trgu

ESPERANTSKI TEČAJ V 16 URAH

Na željo nekaterih interesentov javljamo da pričnemo z novim esperantskim tečajem, ki bo v marcu, in sicer vsaki ponedeljek in četrtek od 19. do 21. ure v Vajenski šoli.

Pojasnili in vpis v prodajalni sreč Jugoslovanske loterije Ptuj.

Esperantska sekcija Ptuj

Kino predstave

predvaja v dne od 18. do 21. t. m. ameriški film »Zig preteklosti« in v dne od 22. do 24. februarja t. l. nemški film »Privatna sekretarka«

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Ponedeljek, 21. febr., ob 16. uri: Franc Sal. Finžgar: »NABA KRI«, igralec v štirh dejanjih. Sedmič. — Abonma red LMS-2. — Vstopnice so še tudi v prodaji.

Četrtek, 24. febr., ob 20. uri: Franc Sal. Finžgar: »NABA KRI«, igralec v štirh dejanjih. Sedmič.

Nedelja, 27. febr., ob 15. uri: Franc Sal. Finžgar: »NABA KRI«, igralec v štirh dejanjih. Osmič.

DEŽURSTVO TRAFIK

V soboto, 19. februarja 1955, popoldne bo dežurna trafika na Zadržnem trgu (Tomanič).

STAVBNE PARCELE PRO-DAM na Bregu pri Ptuj. — Vprašajte v upravi lista.

PRO-DAM TRAVNIK 42 arov na Turnišah. Vprašajte: Zagrebška cesta 39, Ptuj.

KROJAŠKI ŠIVALNI STROJ prodam. Vprašajte v upravi.

SPREJMEM GOSPODINSKO POMOČNICO k 3-članski družini. Naslov v upravi lista.

POSESTVO

Hiša z 80 ari zemljišča, Rabelčja vas pri Ljudskem vrtu, in hiša z 1 ha 85 ari zemljišča v Krčevini pri Ptuj, Vičava — naprodaj. Obe posestvi oddaljeni 1 km od Ptuja. — Vprašajte pri Ivanu Bohaku v Ptuj, Na trhatih 14, ali M. Cabrian, Ptuj, Uprava za dohodke (finančni odsek).

Zahvala

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se zahvaljujemo za izraze sožalja in spremstvo na zadnji poti neznanega Ivana Šajna

iz Ptuja, Ormoška cesta 6,

ki nas je 8. februarja 1955 za vedno zapustil. Posebno se zahvaljujemo Društvu upokojencev in kolektivom brivskih obratov v Ptuj za izkazano pozornost in venco.

Družina Šajn, Punčuh in ostalo sorodstvo

Zimske skroči

KOLINE

GOSTIJE

PRIREDITVE IN VESELICE

PUSTOVANJE

VROČA KRI

ŽRTEV SKRBI

Iz zgodovine ptujskega okraja

Nadaljevanje

Drugo tako znamenje je bilo v Markovcih pod lipo ob cesti proti Borju. Postavili ga je dal leta 1617 oskrbnik markovske graščine Jernej Breznikar (Wresnikar).

Leta 1623—1625 je kuga spet divjala v Ptuj, tako da si ni nihče upal v mesto.

Ko je strašna morilka nekaj let počivala, se je leta 1641 spet pojavila v Slovenskih goricah. O tem priča križ pri Čagoni pri Sv. Antonu, v katerem je vklesana omenjena letnica. Baje je ostala v vasi le ena ženska, ki je izkopal na tem mestu jamo in vanjo znosila vse kuge umrle ljudi. Tudi v ptujski okolici je umrlo v letih 1641—1644 več ljudi. Epidemije značilne je imela bolezen le v Kicartu, kar dokazuje tamnošnje kužno znamenje z letnico 1641.

V maju 1645 je prišla kuga spet v Ptuj. V začetku avgusta je bilo zaprtih že 17 hiš in

vsak dan je umrlo 8—9 oseb. Iz mesta se je širila bolezen v sosednje vasi, na Hajdino, Dornavo, zlasti pa v Haloze. V Vidmu in v okolici je umrlo toliko ljudi, da je zaostalo delo na polju in v vinogradih. Ljudje pa, ki jim je bilo prizaneseno, so trpeli veliko pomanjkanje in niso imeli s čim plačati davkov. Zato je prošil videmski župnik Tomaž Zokely deželno vlado, naj zniža davke. Prav tako so prosili za znižanje tudi ptujski minoriti in dominikanci. Prvim so znižali davke za 834, drugim pa za 655 forintov. V teh letih so na pobudo hajdinskega župnika M. Janeza Rajavca začeli zbirati darove, da bi sezidali cerkev na čast sv. Roku, priprošniku zoper kugo in druge bolezni. Cerkev je bila dograjena leta 1650 in stoji še danes. (Pravilica pravi, da je pod cerkvijo pokopan hunski kralj Attila.) Brkone je dobila v tem času tudi cerkev v Vidmu kapelo sv. Roka ali pa oltar sv.

Boštjana, ki sta priprošnjaka zoper kugo.

Nemilo je prizadela kuga v letu 1645 Središčane. Pobrala je vse stanovance župnišča, t. j. župnika, njegovo sestro in očima. Mesto središkega župnika je želel zasedi miklavčevski župnik Matjaž Arič, ki je tudi zbolel za kugo, a jo je srečno prebolel in ostal živ. Temu pa so se odločno uprli tržani. Pisali so pismo deželni vladi v Gradcu, v katerem pravijo: »Dovolj strahu in bridkosti smo prestali zaradi pomora. Zdaj pa naj bi prišel k nam še Arič od Sv. Miklavža, ki je imel kugo in prav; sam, da se mu kužne bule še niso zacelile. Kdo ga bo pustil k sebi v hišo?« Januarja 1648 so prosili Središčani deželno vlado, naj jim odpusti zaostale davke. Svojo prošnjo utemeljujejo takole: »Zaradi nesrečne kuge, ki nas je obiskala, stoji polovica hiš praznih in za najboljšo plačilo ni dobili človeka, ki bi pomagal delati.«

V letu 1668 je kuga morila v ptujski okolici. To nam dokazuje kamenit spomenik v Bukovcih z napisom »Ivan Janshekovich 1668«. Po obliki je kužno znamenje. Tudi vaščani pri povdujejo, da so tam pokopane žrtve velikega pomora. Poleg tega so izkopali na tem mestu že večkrat človeške kosti.

Med najstrahotnejša pa štejemo v zgodovini kuge v Ptuj in okolici leta 1680—1683. Nikdar prej in ne pozneje, razen morda v letih 1348—1350, ni gospodarila črna smrt tako brezobzirno in pahnila v skupni grob toliko žrtev kakor v teh letih. Tedanji zvezdoglebi so že iz neobičajnih nebesnih pojavov prerokovali samo slabo. Mnogo strahu je povzročil lunin mrk 15. aprila 1679, še več pa znameniti Halleyev komet iz leta 1680. Vremenske nepravilnosti sledile druga za drugo: zdaj neznosna vročina, zdaj povodnji, zdaj strupene megle. Ptice pevke so poginile, pojavile pa so se velike množine krasčat in podobne glazni.

Spomlad 1680 se je pojavila kuga nenadoma v mestu in usmrtila od 29. aprila do 16. junija 89 meščanov. Meseca julija je spet prenehala in iz-

bruhnila nekaj tednov pozneje na Bregu, kjer je divjala z nepopisno besnostjo do srede decembra. Konec novembra je bilo v Ptuj zaprtih že 54 hiš, iz katerih je pobrala 274 ljudi. Od začetka avgusta do 16. decembra je zbolelo po uradnih podatkih 313 oseb. Od teh jih je umrlo 220, in sicer 53 moških, 77 žensk in 90 otrok. Povprečno umrljivost je znašala torej 70 odstotkov. Najhujše žrtve je zahtevala med otroki, ki so umrli brez izjeme vsi, kar jih je bilo okuženih. Okuženih žensk je umrlo 75, okuženih moških pa le 50 odstotkov. Žrtve so bile skoraj izključno med preprostimi ljudmi, dasti sta bili okuženi tudi dve plemiški hiši. Premožnejši meščani so imeli lastne vinograde in pristave, kamor so se zatekli takoj, ko se je začelo veliko umiranje. Pa tudi manj imoviti so zapustili mesto, hodili po okolici sem in tja, pa se spet vračali v mesto, dasti je bilo gibanje prebivalstva strogo prepovedano. Postavili so tostran brvi, ki je vodila čez Studenčnico, na Bregu s puško oboroženo stražo, ki naj bi branila ljudem vstop v mesto. Gosposka na ptujskem gradu pa se

za te odredbe ni zmenila in pozvala svoje podložnike iz neokuženih krajev na tlako v mesto. Ko je o tem zvedel kužni komisar za Spodnjo Štajersko Karel Ziga grof Gaisruck, je gosposko ostro posvaril in ji prepovedal pod globo 100 cekinov kilesti podložnike v mesto. Razen tega je ukazal podrejeni del dravskega mostu, tako da je bil Ptuj popolnoma odrezan od Dravskega polja in Haloze. Na ta način je hotel preprečiti, da bi se kuga ne razširila po okolici. A bilo je že prepozno, zakaj meščani in okoličani, ki so prihajali v mesto, so zanesli bolezen v bližnje in daljnje vasi. Na hujše je divjala okrog Sv. Trojice v Halozah.

Prepoved, da ne sme nihče v okuženo mesto, je imela za posledico pomanjkanje živil, ki so jih dobivali Ptujčani z dežele. Nastala je huda lakota, tako da je marsikateri meščan, ki mu je kuga prizanesla, umrl od gladi. Zaradi tega je vlada omilila svoje odredbe in dovolila kmetom, da so prinášali v mesto vsaj najnujnejše življenjske potrebščine.

Konec prihodnjč.